

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/309/2021
Identifikačné číslo spisu:	7117211633
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7117211633.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Viery Nevedelovej v spore žalobcu doc. JUDr. W. V., PhD., narodeného XX. V. XXXX, K., C. XXXX/XX, zastúpenému: Advokátska kancelária Bröstl & Čentík, s.r.o., Košice, Rázusova 1, IČO: 50 560 611, proti žalovanému Mgr. Q. B., narodenému X. F. XXXX, K., N. C. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Ing. Michalom Juhásom, Košice, Mojmírova 12, o zaplatenie 3.319,40 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 40C/15/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. mája 2021 sp. zn. 6Co/9/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 19. septembra 2019, č.k. 40C/15/2017-162 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.319,40 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 8. júna 2017 do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že priznáva žalobcovi náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% (výrok III.).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 3.319,40 Eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia.

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 451 ods. 1, 2, § 458, § 100, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 559 ods. 1, 2, § 563, § 517 ods. 1 veta prvá, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „OZ“), § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „nariadenie č. 87/1995 Z.z.“).

1.3. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobca ako súdny exekútor pri konečnom vyúčtovaní exekúcie vedenej v prospech žalovaného, v pozícii oprávneného proti povinnému MUDr. Q. B. (ďalej len „otec žalovaného“, resp. „povinný“) zistil, že otcovi žalovaného vznikol preplatok vo výške 5.320,30 Eur. Žalobca vrátil povinnému dňa 4. marca 2015 sumu 331,94 Eur, dňa 10. novembra 2014 sumu 1.373,38 Eur a dňa 28. októbra 2014 sumu 295,58 Eur, t.j. spolu 2.000,90 Eur. Žalobca omylom (namiesto povinnému) zaplatil sumu 3.319,40 Eur na účet matky žalovaného, ktorý žalovaný v pozícii oprávneného označil ako účet, na ktorý mali byť poukazované finančné prostriedky vymožené v prospech oprávneného v priebehu exekúcie. Následne žalobca sumu 3.319,40 Eur vrátil povinnému dňa 9. marca 2015.

1.4. Žalobca, potom ako sa dozvedel o poukázaní sumy 3.319,40 Eur na účet matky žalovaného, vyzval matku žalovaného výzvou zo dňa 25. apríla 2015, aby vrátila neoprávnene poukázanú sumu. Matka žalovaného oznámila žalobcovi listom doručeným žalobcovi dňa 18. mája 2015, že finančné prostriedky poukázala žalovanému. Žalobca vyzval žalovaného výzvou zo dňa 28. marca 2017 na vrátenie neoprávnene poukázanej sumy, ktorá ale nebola žalobcovi doručená.

1.5. Súd prvej inštancie konštatoval, že suma 3.319,40 Eur, ktorá bola poukázaná na účet matky žalovaného, bola poukázaná bez právneho dôvodu, čím došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia.

1.6. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že účet matky žalovaného bol platobným miestom, na ktoré boli poukazované exekútorským úradom v priebehu exekúcie vymožené sumy v prospech žalovaného, ktoré matka žalovaného následne vždy poukázala žalovanému do USA, a to vzhľadom na pobyt žalovaného v USA. V konaní nebolo sporné, že matka žalovaného obratom sumu 3.319,40 Eur poukázala žalovanému.

1.7. Podľa názoru súdu prvej inštancie subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil, bol žalovaný, preto námietka nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovaného bola nedôvodná, keďže matka žalovaného nebola adresátom platby a bola iba platobným miestom označeným priamo žalovaným ako oprávneným a predmetné finančné prostriedky sa obratom dostali na základe vzájomnej dohody matky žalovaného a žalovaného do dispozície žalovaného.

1.8. Námietku premlčania vznesenú žalovaným súd prvej inštancie posúdil podľa § 107 OZ. Zdôraznil, že zákon rozoznáva objektívnu trojročnú premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, a zároveň dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu pre začiatok plynutia, ktorej je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a súčasne kto sa na jeho úkor obohatil. Dvojročná subjektívna premlčacia doba, bez ohľadu na okamih začiatku jej plynutia, nemôže skončiť neskôr ako trojročná objektívna doba.

1.9. V posudzovanej veci k bezdôvodnému obohateniu žalovaného došlo neoprávneným vyplatením sumy na účet matky žalovaného, keďže matka žalovaného bola platobným miestom a adresátom finančných prostriedkov bol žalovaný, a to dňa 8. decembra 2014 vo výške 1.473,60 Eur, dňa 12. januára 2015 vo výške 1.405 Eur a dňa 6. februára 2015 vo výške 440,80 Eur.

1.10. Okamih, kedy sa žalovaný o bezdôvodnom obohatení dozvedel, bol najskôr deň 9. marca 2015, kedy žalovaný poukázal sumu 3.319,40 Eur titulom vyúčtovania exekúcie povinnému Mgr. Q. B., pričom tomuto dňu predchádzalo poukázanie sumy 3.319,40 Eur na účet matky žalovaného. Až z oznámenia matky žalovaného, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 18. mája 2015, sa žalobca dozvedel o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Podľa názoru súdu prvej inštancie, dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 18. mája 2015, kedy boli splnené obidve kumulatívne podmienky týkajúce sa začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej doby, a to vedomosť žalobcu o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Dvojročná subjektívna doba by uplynula dňa 18. mája 2017, a to v rámci trojročnej premlčacej doby, počítanej odo dňa 8. decembra 2014 ohľadne sumy 1.473,60 Eur, odo dňa 12. januára 2015 ohľadne sumy 1.405 Eur a odo dňa 6. februára 2015 vo výške 440,80 Eur. Žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 21. apríla 2017 včas (v priebehu plynutia premlčacej doby). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval námietku premlčania vznesenú žalovaným za nedôvodnú.

1.11. Žalobca si uplatnil okrem dlžnej istiny aj príslušenstvo pohľadávky (5% úrok z omeškania ročne z priznanej sumy od 8. júna 2017 do zaplatenia). Súd prvej inštancie poukázal na to, že Občiansky zákonník neustanovuje pri vydaní bezdôvodného obohatenia čas plnenia, preto sa stáva bezdôvodné obohatenie splatným nasledujúcim dňom potom ako sa subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil, o

bezdôvodnom obohatení dozvie (§ 563 OZ). Žalovaný sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel doručením žaloby dňa 6. júna 2017, a teda nasledujúci deň (7. júna 2017) sa stala pohľadávka žalobcu splatná a prvý deň omeškania nastal nasledujúci deň po splatnosti, t. j. dňa 8. júna 2017, preto je žalovaný povinný platiť úrok z omeškania od prvého dňa omeškania (od 8. júna 2017) do zaplatenia. Vzhľadom na uvedené v prevyšujúcej časti úroku z omeškania (odo dňa 31. marca 2017 do 7. júna 2017) súd prvej inštancie žalobu zamietol.

1.12. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 253 ods. 1 CSP (v bode 37 rozsudku súdu prvej inštancie má byť správne § 255 ods. 1 CSP - poznámka dovolacieho súdu) a priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolania žalovaného, rozsudkom z 18. mája 2021, č. k. 6Co/9/2020-239 rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 19. septembra 2019, č. k. 40C/15/2017-162 vo vyhovujúcom výroku I. a vo výroku III. o trovách konania potvrdil (prvý výrok) a odvolanie proti výroku II., ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, odmietol (druhý výrok). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (tretí výrok).

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný je pasívne legitimovaným subjektom, keďže matka žalovaného nebola adresátom platby, ale bola iba platobným miestom žalovaného a finančné prostriedky sa obratom dostali (na základe vzájomnej dohody žalovaného s jeho matkou) do dispozície žalovaného.

2.2. Odvolací súd poukázal na to, že je potrebné odlišovať vzťah, ktorý existoval medzi stranami sporu počas exekučného konania a vzťah, ktorý existoval po jeho skončení, keďže k mylnému poukázaniu prostriedkov došlo po skončení exekúcie. Ani uvedená skutočnosť však nemení na správnosti záveru súdu prvej inštancie, že účet matky žalovaného bol iba platobným miestom a správnosti záveru, že k bezdôvodnému obohateniu došlo na strane žalovaného, ktorému boli poukázané prostriedky (na základe jeho dohody s matkou) bezprostredne odoslané.

2.3. Odvolací súd zdôraznil, že v posudzovanej veci bola podstatná existencia dohody žalovaného s jeho matkou, vzťahujúca sa na obdobie po skončení exekúcie. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že nielen počas exekučného konania bola dohoda medzi matkou žalovaného a žalovaným taká, že účet matky žalovaného bol platobným miestom určeným pre prijímanie súm vymožených v rámci exekúcie, ale aj po skončení exekúcie existovala dohoda medzi matkou žalovaného a žalovaným, na základe ktorej účet matky žalovaného bol naďalej platobným miestom pre konkrétne platby prijaté od žalobcu na účet matky žalovaného (omylom). Zároveň bolo preukázané, že matka žalovaného (na základe dohody so žalovaným) finančné prostriedky obratom odoslala žalovanému.

2.4. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne ustálil, že žalovaný sa na úkor žalobcu obohatil prijatím omylom poukázaných prostriedkov a nie jeho matka. Skutočnosť, že platby neboli poskytované v prospech matky žalovaného, ale v prospech žalovaného, žalovaný nerozporoval, naopak sám túto skutočnosť potvrdil (v podaní zo dňa 9. septembra 2017) a vyplýva to aj z listu matky žalovaného doručenej žalobcovi dňa 18. mája 2015.

2.5. Správny bol aj záver súdu prvej inštancie, že k bezdôvodnému obohateniu došlo neoprávneným vyplatením sumy na účet matky žalovaného (keďže matka žalovaného bola platobné miesto a adresátom týchto finančných prostriedkov bol žalovaný), dňa 8. decembra 2014 vo výške 1.473,60 Eur, dňa 12. januára 2015 vo výške 1.405 Eur a dňa 6. februára 2015 vo výške 440,80 Eur, preto objektívna premľacia doba začala plynúť pokiaľ ide o sumu 1.473,60 Eur dňa 8. decembra 2014, pokiaľ ide o sumu 1.405 Eur dňa 12. januára 2015 a pokiaľ ide o sumu 440,80 Eur dňa 6. februára 2015. Trojročná objektívna premľacia doba tak vo vzťahu k jednotlivým sumám uplynula dňa 8. decembra 2017, 12. januára 2018 a 6. februára 2018.

2.6. Súd prvej inštancie správne ustálil aj začiatok a koniec plynutia dvojročnej subjektívnej doby tak, že táto začala plynúť dňom 18. mája 2015 a uplynula dňa 18. mája 2017. Pri posudzovaní plynutia subjektívnej doby, súd prvej inštancie správne vychádzal z úvahy, že pre začatie jej plynutia musí byť kumulatívne splnené, že žalobca nadobudol vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

2.7. Odvolací súd sa stotožnil s úvahou súdu prvej inštancie, že žalobca sa prvýkrát dozvedel, kto sa na jeho úkor obohatil až dňa 18. mája 2015, kedy mu bola od matky žalovaného doručená odpoveď na

výzvu na vrátenie prostriedkov poskytnutých na jej účet. Až z tohto listu sa žalobca dozvedel o konkrétnom subjekte, ktorý sa na jeho úkor obohatil, a že týmto subjektom nebola matka žalovaného ale žalovaný. Rozhodujúcimi pri posúdení, kto sa na úkor žalobcu obohatil, boli dve skutočnosti: 1) existencia dohody medzi matkou a žalovaným a 2) matka prijaté prostriedky obratom poukázala žalovanému. O oboch týchto skutočnostiach sa žalobca dozvedel až dňa 18. mája 2015. Poukaz žalovaného na § 77 ods. 1 zákona o dani z pridanej hodnoty a skutočnosť, že žalobca bol platiteľom dane z pridanej hodnoty, a teda žalobca už ku koncu príslušného mesiaca po uskutočnení nesprávnej platby musel mať v rámci účtovej kontroly vedomosť o tom, že peňažné prostriedky boli zaslané na nesprávny účet, neboli spôsobilé spochybniť uvedený záver.

2.8. S vedomosťou žalobcu o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, žalobca nenadobudol súčasne aj vedomosť o tom, kto sa na jeho úkor obohatil. Keď žalobca nadobudol vedomosť o mylnom poukazaní prostriedkov na účet matky žalovaného, svoju prvú výzvu doručoval práve matke žalovaného, považujúc ju za osobu, ktorá sa bezdôvodne na jeho úkor obohatila. Avšak o skutočnosti, že účet matky žalovaného je iba platobným miestom, prostredníctvom ktorého sa prostriedky dostali obratom do dispozičnej sféry žalovaného a teda, že práve žalovaný je osobou, ktorá sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila, sa žalobca dozvedel až z listu matky žalovaného, v ktorom mu túto skutočnosť oznámila.

2.9. Subjektívna premlčacia doba mohla začať plynúť iba v okamihu, kedy boli kumulatívne splnené obe podmienky, preto až okamihom kedy žalovaný popri vedomosti o bezdôvodnom obohatení získal aj vedomosť o tom, kto sa na jeho úkor obohatil. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že až dňa 18. mája 2015 sa žalobca dozvedel o bezdôvodnom obohatení, aj o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

2.10. Podľa názoru odvolacieho súdu bol nedôvodný poukaz žalovaného na skutočnosť, že žalobca mal počas celého exekučného konania vedomosť, že matka je len platobný miestom pre žalobcu. Tak, ako na to poukázal aj sám žalovaný v odvolaní, je potrebné odlišovať vzťahy medzi stranami sporu existujúce v priebehu exekučného konania (ktoré zanikli skončením exekúcie) a vzťah, ktorý vznikol po skončení exekúcie mylným vyplatením finančných prostriedkov. Práve preto, pri prostriedkoch poukázaných po skončení exekúcie žalobca nemohol priamo vychádzať z vedomosti, ktoré sa týkali vzťahu strán sporu v priebehu exekučného konania, teda nemohol priamo vychádzať z úvahy, že účet matky žalovaného je platobným miestom pre žalovaného (práve z dôvodu skončenia exekučného konania). Po skončení exekučného konania už žalobca nemohol mať vedomosť o tom, aká je dohoda medzi matkou žalovaného a žalovaným. Túto vedomosť žalobca nadobudol až z listu matky žalovaného, ktorý mu bol doručený 18. mája 2015, ako reakcia na jeho výzvu. S poukazom na uvedené, dvojročná subjektívna doba začala plynúť dňa 18. mája 2015 a uplynula dňa 18. mája 2017, pričom dvojročná subjektívna doba uplynula v rámci trojročnej premlčacej doby. Žaloba bola podaná na súd prvej inštancie dňa 21. apríla 2017, t. j. včas.

2.11. Ako nedôvodné odvolací súd vyhodnotil aj ďalšie námietky žalovaného týkajúce sa predčasného podania žaloby.

2.11.1. Ustanovenie § 563 OZ ukladá dlžníkovi povinnosť plniť deň nasledujúci potom, ako ho o plnenie požiadal. Ak dlžník nesplní svoj dlh ihneď, nasledujúci po dni, kedy bol na plnenie vyzvaný, bude v omeškaní s plnením. Vo všeobecnosti teda platí, že splatnosť dlhu nadväzuje na veriteľovo požiadanie, aby dlžník plnil. Zároveň v zmysle ustálenej judikatúry ak nedošlo požiadanie dlžníkovi skôr, treba za kvalifikované požiadanie (požiadanie veriteľa o plnenie) považovať žalobu; dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému (R27/1977).

2.12. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v prípade nepreukázania doručenia predžalobnej výzvy žalovanému, malo doručenie žaloby žalovanému za dôsledok splatnosť pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žaloba o plnenie nemôže byť hodnotená ako predčasne podaná. Žalovaná suma sa stala splatnou dňa 7. júna 2017 a nasledujúci deň (8. júna 2017) sa žalovaný dostal do omeškania s jej plnením, preto súd prvej inštancie správne uložil žalovanému zaplatiť úroky z omeškania odo dňa 8. júna 2017 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania (od 31. marca 2017 do 7. júna 2017) žalobu zamietol.

2.13. O odmietnutí odvolania proti výroku II. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, odvolací súd rozhodol podľa § 386 písm. b) CSP v spojení s § 359 CSP, s poukazom na to, že výrokom o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti bolo rozhodnuté v prospech žalovaného,

preto žalovaný nebol osobou oprávnenou na podanie odvolania proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie.

2.14. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s prihliadnutím na to, že žalobca bol úspešný v odvolacom konaní.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, konkrétne do výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (prvý výrok) a do výroku o trovách konania (tretí výrok), podal žalovaný (ďalej len „dovolateľ“ resp. „žalovaný“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

3.1. Poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Košice I z 5. novembra 2013, č.k. 38C/210/2007-169 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 31. júla 2014, č.k. 7Co/4/2014-191 bola zrušená vyživovacia povinnosť jeho otca voči nemu, a to späť od 8. októbra 2007. Týmto došlo k zrušeniu exekučného titulu, čo bolo zákonným dôvodom na zastavenie exekúcie. Zároveň zaniklo aj postavenie jeho matky ako osoby, ktorej žalobca poukazoval vymožené platby v prospech neho.

3.2. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že on je pasívne legitimovaným subjektom, a že neobstojí jeho námietka nedostatku vecnej pasívnej legitimácie, keďže jeho matka nebola adresátom platby, ale bola iba platobným miestom a finančné prostriedky sa obratom dostali na základe vzájomnej dohody medzi ním a matkou do jeho dispozície. Uviedol, že nesúhlasí s týmto nedostatočne odôvodneným záverom odvolacieho súdu, keďže došlo k zastaveniu exekučného konania, ktorým zaniklo postavenie jeho matky ako platobného miesta. I z výsluchu žalobcu, zo zápisnice o pojednávaní z 29. novembra 2018 vyplynulo, že jeho matku po skončení exekúcie „prestali považovať za sprostredkovateľa.“

3.3. To, že jeho matka nemala vedomosť o zániku vyživovacej povinnosti, nie je z hľadiska inštitútu vydania bezdôvodného obohatenia relevantné, keďže povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie je založená na zásade objektívneho princípu, bez ohľadu na zavinenie alebo bez ohľadu na vedomosť o tom, že prijatím platieb došlo k bezdôvodnému obohateniu. Zákon navyše pri povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie neupravuje možnosť liberácie. Na vznik zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie stačí iba samotný fakt, že subjekt sa obohatil na úkor iného.

3.4. Ak žalobca omylom poukázal peňažné prostriedky na bankový účet jeho matky, je subjektom povinným z bezdôvodného obohatenia práve jeho matka. Tým, že v exekučnom konaní zanikla jeho pozícia ako oprávneného, tým muselo zaniknúť aj postavenie jeho matky ako platobného miesta. Dohoda o zasielaní peňažných prostriedkov medzi ním a jeho matkou existovala iba počas trvania exekúcie, avšak existencia obdobnej dohody po skončení exekúcie nebola počas súdneho konania preukázaná. Samotná skutočnosť, že jeho matka mu zaslala omylom prijaté peňažné prostriedky, nemôže zakladať vznik dohody medzi nimi.

3.5. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov je subjektom, ktorý sa obohatil vždy ten subjekt, ktorý bezprostredne nadobudol neprávom peňažné prostriedky, aj keď len omylom. V opačnom prípade by bolo namáhavé a neúčelné hľadať poslednú osobu, ktorá mala prospech z tohto omylu a tou je práve majiteľ účtu. Vzhľadom na skutočnosť, že k mylnému poukázaniu peňažných prostriedkov na účet jeho matky došlo po skončení exekučného konania, ide o plnenie v omyle. V praxi dochádza k prípadom, kedy odosielateľ platby omylom zašle peňažné prostriedky na iný účet (teda inému príjemcovi), ktorý nie je adresátom platby. V týchto prípadoch je vždy povinným tento prijímateľ platby a nie tretia osoba, na účet ktorej príjemca ďalej zaslal tieto peňažné prostriedky.

3.6. Mal za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu princípu právnej istoty zakotveného v čl. 2 CSP a § 393 ods. 3 CSP, čo má za následok porušenie jeho práva na spravodlivý proces, keďže odvolací súd sa svojím postupom odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe bez toho, aby tento odklon dôkladne a náležite odôvodnil.

3.7. Navyše, jeho právo na spravodlivý proces bolo porušené aj určením nesprávneho dátumu uplynutia premlčacej doby. Žalobca bol v rozhodnom čase platiteľom dane z pridanej hodnoty v zmysle zákona č. 22/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty. Poukázal na to, že zdaňovacím obdobím je kalendárny mesiac a žalobca už ku koncu príslušného mesiaca po uskutočnení nesprávnej platby musel mať v rámci účtovnej závierky vedomosť o tom, že peňažné prostriedky boli zaslané na nesprávny účet. Subjektívna premlčacia doba preto uplynula dňa 31. decembra 2016, dňa 31. januára 2017 a dňa 28. februára 2017 s prihliadnutím na to, že okamihom, kedy sa žalobca musel dozvedieť o tom, že sa na jeho účet

bezdôvodne obohatila jeho matka, boli dni 31. decembra 2014, 31. januára 2015 a 28. februára 2015. Žalobca doručil podanie prvoinštančnému súdu až 21. apríla 2017, preto neuplatnil tak svoj nárok v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Podľa jeho názoru právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčané a nemôže mu byť v tomto konaní priznané (viď nález Ústavného súdu SR z 25. júla 2015, sp. zn. II. ÚS 452/2015).

3.8. Podotkol, že žalobca v pozícii súdneho exekútora bol povinný s vynaložením odbornej starostlivosti sledovať stav vymáhaných pohľadávok, preto spochybnil, že by žalobca až po 5 mesiacoch od doručenia potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. mája 2015 mohol mať vedomosť o bezdôvodnom obohatení po uskutočnení prvej mylnej platby.

3.9. Subjektom, ktorý sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, je výlučne jeho matka, pričom v rámci účtovnej kontroly bolo žalobcovi známe číslo účtu, na ktorý boli omylom zaslané peňažné prostriedky a tiež to, že majiteľom účtu je jeho matka.

3.10. V súvislosti s porušením práva na spravodlivý proces poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019.

3.11. Záverom navrhol, aby dovolací súd uznesením rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie s tým, že o trovách dovolacieho konania bude rozhodnuté v ďalšom konaní.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na to, že žalovaný v písomnom podaní z 9. septembra 2017 uviedol: „Všetky platby aj na účet označený žalovaným, ktorého žalovaný nebol vlastníkom, boli platbami v prospech žalovaného a nie v prospech matky žalovaného a teda k bezdôvodnému obohateniu mohlo dôjsť jedine na strane žalovaného a nie jeho matky.“

4.1. Je zrejmé, že žalovaný od začiatku sporu nielenže nerozporoval, ale navyše potvrdzoval, že práve on je tým subjektom, ktorý sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, čo vyplynulo aj z listu matky žalovaného (MUDr. P. B.Á.) zo dňa 18. mája 2015 v reakcii na jeho výzvu na vrátenie neprávom prijatých peňazí.

4.2. Medzi stranami bola v konaní pred súdom prvej inštancie nesporná skutočnosť, že finančné prostriedky matka žalovaného obratom poukázala žalovanému na základe dohody, ktorej trvanie aj po skončení exekúcie preukázal žalovaný a jeho matka tým, že mu matka predmetné platby naďalej poukazovala a tento ich prijímal, resp. si ich ponechal, a to bez akýchkoľvek námietok.

4.3. Podľa jeho názoru odvolací súd so zistením a s hodnotením skutkového stavu sa vyčerpávajúco vysporiadal v bodoch 44. až 47. odôvodnenia rozsudku. Podotkol, že v dovolacom konaní nie je priestor pre revízie skutkových zistení súdu prvej inštancie, ani súdu odvolacieho, dovolacie námietky preto považoval za neopodstatnené.

4.4. Odvolací súd sa taktiež podrobne vysporiadal aj s posúdením námietky premlčania vznesenej žalovaným (viď body 48. až 59. odôvodnenia rozsudku). Určenie okamihu, kedy sa on dozvedel o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, je skutkovým zistením.

4.5. Uviedol, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/230/2012).

4.6. Mal za to, že odôvodnenie rozsudku je vyčerpávajúce a presvedčivé a dôvody, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie sú rozsiahle a podrobne vysvetlené v odôvodnení rozsudku. Žalovaný v dovolaní neoznačil ani jednu námietku, s ktorou by sa odvolací súd v odôvodnení rozsudku nevysporiadal. Naopak, žalovaný v dovolaní prejavuje iba nespokojnosť s tým, že odvolací súd nezistil skutkový stav v súlade so skutkovými tvrdeniami žalovaného, čo nezakladá porušenie práva na spravodlivý proces žalovaného.

4.7. Ďalej poukázal na to, že žalovaný neoznačil žiadne súdne rozhodnutia a už vôbec nie ustálenú rozhodovaciu prax, od ktorej by sa odvolací súd v rozsudku mal odkloniť.

4.8. Podľa jeho názoru, žalovaným tvrdený dôvod zmätočnosti konania a prípustnosti dovolania spočívajúci v § 420 písm. f) CSP nie je daný a dovolanie žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné.

4.9. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietnuť. Uviedol, že si uplatňuje náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Z dovolania vyplýva, že dovolateľ vadu znátočnosti v zmysle § 420 f) CSP odôvodňoval nesprávnym zistením skutkového stavu, nesprávnym právnym posúdením veci zo strany prvoinštančného i odvolacieho súdu, vo vzťahu k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného a posúdenia vznesenej námietky premĺčania. Tiež namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona, teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

10. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a

použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

11. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu, rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

13. I v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

13.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona, alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

14. Dovolací súd po preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie (konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu) s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu - m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) dospel k záveru, že ich odôvodnenia nevybočujú z limitov spravodlivého procesu, sú logické a primerané. Obidva sudy svoje právne názory odôvodnili úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP, rozsudok odvolacieho súdu obsahuje náležitosti odôvodnenia dané v § 393 ods. 2 CSP a ani jeden nemožno považovať za neodôvodnený, či

zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenia rozsudkov zodpovedajú základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami

aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť, alebo okolnosť. Argumentácia súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v nich zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií.

15. Dovolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.319,41 Eur s príslušenstvom.

15.1. Právny inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť.

15.2. Keďže medzi stranami nebolo sporné, že k zníženiu majetkového stavu na strane žalobcu vo výške 3.319,41 Eur došlo na základe omylom poukázaných prostriedkov z účtu žalobcu, súdy oboch inštancií ako esenciálny predpoklad na založenie mimozmluvného záväzkového právneho vzťahu (bezdôvodného obohatenia) zisťovali, či žalovaný je osobou, ktorá sa na úkor žalobcu (objektívne) bezdôvodne obohatila, t. j. ktorej majetok sa na úkor iného neoprávnene zväčšil.

15.3. Z obsahu spisu vyplýva, že súdy oboch inštancií sa v odôvodnení rozsudkov náležitým spôsobom vysporiadali s pasívnou vecnou legitímáciou žalovaného.

15.3.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku (viď body 27. a 28.) uviedol: „Sporným v konaní bolo, či je daná vecná pasívna legitímácia žalovaného, t. j. či žalovaný bol subjekt, ktorý sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Aj keď v konaní bolo nesporne preukázané, že finančné prostriedky vo výške 3.319,40 EUR poukázal žalobca na účet matky žalovaného a nie na účet žalovaného, z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka žalovaného bola iba prostredníčkou, t. j. platobným miestom, na ktoré boli poukazované exekútorským úradom v priebehu exekúcie vymožené sumy v prospech žalovaného. Matka žalovaného si bola vedomá toho, že všetky finančné prostriedky poukazované z exekútorského úradu v predmetnej exekúcii nie sú finančné prostriedky poukazované v prospech jej osoby, ale v prospech jej syna, ktorému následne finančné prostriedky vždy poukázala do USA, keďže to bolo vzhľadom na pobyt žalovaného v USA pre neho praktickejšie. Táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z mailu právnej zástupkyne žalovaného Mgr. Marcely Chlebovičovej zo dňa 23.10.2013, ktorým oznámila exekútorskému úradu žalobcu, že dlžnú vymoženú sumu v prospech oprávneného žiada poukazovať na číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, t. j. na účet matky žalovaného, pričom ide o účet, ktorý bol stotožnený s číslom účtu IBAN, na ktorý boli poukazované bezdôvodne finančné prostriedky, ktoré sú predmetom tohto konania. Predmetný mail doručila právna zástupkyňa žalovaného v exekučnom konaní ako odpoveď na mail Exekútorského úradu, aby oznámil číslo účtu, na ktorý môže finančné prostriedky poukázať. Z vykonaného dokazovania taktiež jednoznačne vyplýva a nebolo to v konaní sporné ani rozporované, že matka žalovaného obratom predmetné finančné prostriedky poukázala žalovanému, tak ako to robila so všetkými finančnými prostriedkami, ktoré boli na jej účet poukázané Exekútorským úradom v priebehu výkonu exekúcie. S poukazom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že aj keď finančné prostriedky vo výške 3.319,40 EUR boli poukázané na účet matky žalovaného, neobstojí námietka nedostatku vecnej pasívnej legitímácie, keďže matka žalovaného nebola adresátom platby a bola iba platobným miestom označeným priamo žalovaným ako oprávneným a predmetné finančné prostriedky sa obratom dostali na základe vzájomnej dohody matky žalovaného a žalovaného do jeho dispozície. Preto mal súd za to, že subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil je žalovaný.“

15.3.2. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatoval: „Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný je pasívne legitimovaným subjektom a neobstojí námietka nedostatku vecnej pasívnej legitímácie, keďže matka žalovaného nebola adresátom platby, ale bola iba platobným miestom žalovaného a predmetné finančné prostriedky sa obratom dostali (na základe vzájomnej dohody žalovaného s jeho matkou) do dispozície žalovaného. Vzhľadom na skutočnosť, že k poukázaniu finančných prostriedkov (mylnému poukázaniu prostriedkov) došlo po skončení exekúcie, odvolací súd

dáva za pravdu žalovanému, že je potrebné odlišovať vzťah, ktorý existoval medzi stranami sporu počas exekučného konania a vzťah, ktorý existoval po jeho skončení. Ani uvedená skutočnosť však nemení nič na správnosti záveru súdu prvej inštancie, že účet matky žalovaného bol iba platobným miestom a správnosti záveru, že k bezdôvodnému obohateniu došlo na strane žalovaného, ktorému boli poukázané prostriedky (na základe jeho dohody s matkou) bezprostredne odoslané. Podstatným sa tu javí existencia dohody žalovaného s jeho matkou, vzťahujúcej sa na obdobie po skončení exekúcie. Z vykonaného dokazovania pritom jednoznačne vyplynulo, že nielen počas exekučného konania bola dohoda medzi matkou žalovaného a žalovaným taká, že účet matky žalovaného bol platobným miestom určeným pre prijímanie súm vymožených v rámci exekúcie, ale aj po skončení exekúcie existovala dohoda medzi matkou žalovaného a žalovaným, na základe ktorej účet matky žalovaného bol naďalej platobným miestom pre konkrétne platby prijaté od žalobcu na účet matky žalovaného (omylom). Zároveň bolo preukázané, že matka žalovaného, na základe dohody so žalovaným, uvedené finančné prostriedky obratom odoslala žalovanému. Na základe uvedeného teda súd prvej inštancie správne ustálil, že tým, kto sa na úkor žalobcu obohatil prijatím predmetných omylom poukázaných prostriedkov, bol práve žalovaný a nie jeho matka. Uvedenú skutočnosť, že tieto platby neboli poskytované v prospech matky žalovaného, ale v prospech žalovaného, žalovaný nerozporoval, naopak sám túto skutočnosť potvrdil (v podaní zo dňa 9.9.2017) a vyplýva to aj z listu matky žalovaného doručenej žalobcovi dňa 18.5.2015. Preto súd správne uzavrel, že k bezdôvodnému obohateniu došlo na strane žalovaného a nie jeho matky.“ (viď body 44. až 47. rozsudku odvolacieho súdu)

16. Keďže žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol námietku premlčania, súdy oboch inštancií aplikujúc ustanovenie § 107 ods. 1, 2 OZ ustálili, že v posudzovanej veci nedošlo k uplynutiu premlčacej doby (subjektívnej ani objektívnej) na uplatnenie nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia s prihladnutím na deň podania žaloby na súde prvej inštancie (21. apríla 2017), pričom začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby súdy oboch inštancií správne určili odo dňa poukázania jednotlivých omylom poukázaných platieb na účet matky, ktorá bola platobným miestom v prospech žalovaného (na základe dohody matky so žalovaným) a začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby odo dňa 18. mája 2015 (odo dňa doručenia listu matky žalovaného žalobcovi), kedy sa žalobca dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a súčasne, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil (viď body 29. až 31. rozsudku súdu prvej inštancie a body 48. až 59. rozsudku odvolacieho súdu).

16.1. Dovolací súd ďalej poukazuje na to, že odvolací súd sa osobitne vysporiadal v bode 54. rozsudku i s odvolacím argumentom žalovaného ohľadne plynutia subjektívnej premlčacej doby s prihladnutím na účtovnú kontrolu žalobcu v príslušnom mesiaci.

17. Pokiaľ dovolateľ namietal, že došlo v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 393 ods. 3 CSP), dovolací súd konštatuje, že ide o všeobecný argument dovolateľa bez konkretizácie odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecného súdu o tej istej právnej otázke rovnakej, alebo analogickej skutkovej situácie, pričom tento nedostatok z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu zakladajúci prípadnú procesnú vadu zmätočnosti (nepreskúmateľnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP nevyplýva.

18. Dovolací súd uvádza, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti názorov súdov oboch inštancií.

18.1. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

18.2. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

19. Dovolací súd konštatuje, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno

považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu, vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

20. Dovolací súd k polemike dovolateľa so skutkovými závermi súdov nižších inštancií pripomína, že dovolanie nie je opravným prostriedkom, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (porov. § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd má síce možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

20.1. Dovolací súd dodáva, že dovolateľ v rámci polemiky so skutkovými zisteniami súdov nižších inštancií v dovolaní ani jasné a konkrétne dovolacie tvrdenia spochybňujúce proces dokazovania alebo spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov ani neuviedol.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolateľ neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), preto dovolací súd dovolanie dovolateľa ako nedôvodné v zmysle ustanovenia § 448 CSP zamietol.

22. Dovolací súd žalobcovi ako úspešnému v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.